

Rusi samo še 30 milj od Češke

NEMCI ŠE VEDNO NA UMIKU; RUSKI NAGIBI POJASNENI

Moskva, Rusija. — Prva ukrajinska armada pod poveljstvom maršala Žukova je zasedla v Galiciji mesto Kolomijo in prodrla od torka pa do četrtega jutraj za 17 milj naprej. S tem so se Rusi približali češki meji, od katere so zdaj samo še 31 milj, pravijo zadnja poročila. Ruske čete so se obenem približale mestu Černovice v Bukovini in v četrtek jutro so se že vršili boji v predmestju Černovic.

Mesto Černovice so glavno mesto Bukovine, ki je bila po zadnji vojni dana Rumuniji. Leta 1939 pa jo je Rumunija vred z Besarabijo odstopila Rusiji. Černovice se nahajajo komaj kakih 26 milj od karpatskega pogorja.

Rusi imajo nove uspehe tudi v Južni Ukrajini ob Črnem morju. Po zasedbi Nikolajeva se hitro bližajo naprej Odesi. Nemci pa se hitro umikajo iz Ukrajine proti Rumuniji, ker se boje popolnega odreza, če Rusi prodoro proti črnomorski obali ob reki Prut.

Poročilo iz Stockholma omenja, da so vse nemške ceste in

pota natrpane beguncev v Galiciji, Rumuniji in na Poljskem, kar ovira nemško vojsko pri umikanju.

Sovjetsko glasilo Izvestije objavljajo razloge, zakaj je vlada priznala Badoglijevo vladu v Italiji. List pravi: Priznanje Badoglijeve vlade ni v tem slučaju že končna uredba diplomatskih odnosov z Italijo, pač pa le priznanje točasne vladne oblasti v deželi, s katero je treba nekih stikov v nujnih slučajih. To tudi ne pomeni, da se mi strinjamo s politiko Badoglijeve vlade.

Pravda pa omenja zadnje dni, da ruska vojska mora še vedno nositi vso težo vojne. Z drugo fronto na zapadu ni še vedno nič, pravi list.

NEUGODNE VESTI IZ ITALIJE; JAPONCI V INDIJI

Neapelj, Italija. — Položaj na italijanski fronti v okolici Cassine je postal za zaveznike neugoden. Nemci imajo vse prehodne gorske točke in vse okoliške gore in hribe tako utrjene in zavarovane, da jim malo škodujejo topniški napadi in napadi iz zraka. V skale vsekane kaverne in tuneli v gorah in hribih nudijo sovražniku nadvse ugodno zavetje, iz katerega uspešno odbijajo vse napade, ki se približujejo na tleh. So pa te pozicije tako razpostavljene okrog in okrog po hribih in gorah, da iz njih obvladujejo Nemci vse ceste, pota in železniške proge. Boji v tem položaju povzročajo le visoke žrtve, kakih uspehov pa ne prinesejo.

Boji se seveda še vedno nadaljujejo. Vendar pa vojaški strokovnjaki proučujejo, če bi ne bilo li bolj pametno Cassino od kake druge smeri obiti in jo izolirati, kakor pa z visokimi žrtvami isto napadati. Po-

ložaj pri oporišču pri Anzio je še tudi vedno neizpremenjen.

Zavezniški letalci so uspešno bombardirali v sredo bolgarsko prestolnico Sofijo in več drugih točk na Balkanu. Napadli so tudi nazijske postojanke v Bosni in drugih krajih Jugoslavije. Dalje so bombardirali več italijanskih mest v severni Italiji.

Iz New Delhi, Indija, poročajo, da so Japonci zadnje dva dni ponovno napredovali v Indiji. Potisnili so angleške čete nazaj in se približali železniškemu križišču Kohima. V severnem delu Burme pa so v ofenzivi Amerikanci in Kitajci in se bližajo Walawbaumu.

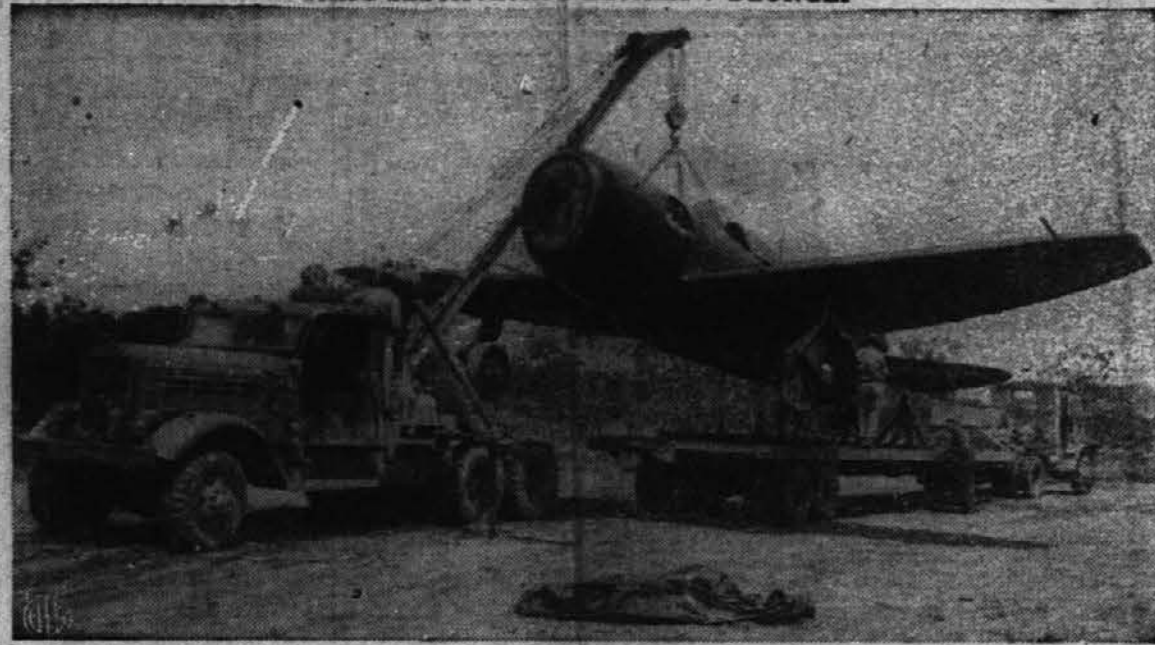
ANGLEŠKO-AMERIŠKI NE- SPORAZUM RADI FRANCIJE

London, Anglija. — Angleški tisk te dni resno razpravlja o needinosti med Angleži in Amerikanci radi načrtov, po katerih naj bi se upravljalo osvobodene kraje Francije, ko do istih pride po invaziji kontinenta. Predsednik Roosevelt je mnenja, da naj se to vprašanje začasno prepusti vrhovnemu poveljniku zaveznikov sil generalu Eisenhowerju, ki naj bi določal in ukrepal sprti po uvidevnosti obstoječih potreb. Angleški vladni krogi so pa nasprotnega mnenja in povdarjajo, da naj se upravna politična oblast takoj prepusti narodnemu francoskemu odboru v Alžirju, ki naj sprejema politično upravo v svoje roke in naj reformira in organizira vlado Francije, kakor najbolje ve in zna.

Tudi general Eisenhower je

mnenja, da politična oblast ne spada njemu, pač pa je njegova naloga le voditi zavezniško vojsko. Razprave o tem vprašanju sicer nikjer jasno ne povedo, čemu in zakaj predsednik Roosevelt vstaja pri svojem nasvetu. Zdi pa se, da on vidi pri takojšnji izročitvi upravne oblasti narodnemu francoskemu odboru v Alžirju nevarnost strastnih političnih preganjanj v Franciji, ko bo enkrat rešena izpod nazijskega jarma. Angležev pa zgleda, da ta skrb ne za-

TAKO SESTAVLJAJO LETALA V DŽUNGLI

Pri 5. ameriški letalski sili na Novi Gvineji imajo tudi posebno izdelovalniško edinicu, zato je mogoče iz Amerike pošiljati letala tja zložena, tam pa poslane komade sestavijo. Borilne aeroplane lahko sestavijo v enem dnevu. Zgoraj vidimo letalo vrste "Thunderbolt" (strela), ki so ga pripeljali iz ladje na dolgem traku. Ker ima pristalna kolesa že priprjena, bo lahko samo teklo po tleh v hangar.

"OBRNITE HRBET NAZIJEV, ALI PA UMRITE," PRAVIJO RUSI

Moskva, Rusija. — "Izvestije" pišejo zadnje dni, da Sovjetska Rusija ni zaprla svojih vrat satelitnim deželam Nemčije. Finska, ali katera koli druga dežela, imajo še vedno priložnost in odprta vrata, da izstopijo iz vojne. Članek nato navaja, kako Nemci osvajajo vse satelitne dežele in jih potem rabijo za svoje kritje, kakor to delajo zdaj v Italiji. Nemci jih izrabljajo in hočejo z njimi omiliti svoj poraz. Satelitne dežele so Nemcem vazalke danes, jutri ko je sila jih zaslužijo in so njihove sužnje. List nato posebej svari Fince, Rumunce in Bolgare in pravi, da jih čaka slična usoda razdejania, kakor je zadelo Italijo. Od Nemcev nimajo pričakovati drugega, kakor zvižaj, nasilja in pa izropanja.

BORBA ZA CASSINO VEDNO NA ENEM MESTU

Neapelj, Italija. — Borba za mesto Cassino se kar noče premakniti naprej. Zgleda, kakor bi bila tam močna vrata, na eni strani držijo za kljuko Nemci, na drugi zavezniki. Vlečejo in suvajo semintja, a ne eden ne drugi ne uspe, da bi jih odrinili in prišel skozi. Zadnje dva dni so bili okrog Cassina zopet hudi topniški boji. Sprememb pa ni.

ČUDNO OBNAŠANJE ARGENTINEV

New York, N. Y. — New York Times je objavil vest, da je argentinski notranji minister Luis Perlinger ostro napadel ameriškega poslanika na posvetovanju s časniki. Omenjal je tudi, da Angleži in Amerikanci se bodo kmalu borili proti Rusiji. Argentinijska je uradno čisto orijentirana v duhu osištne politike.

nima preveč in jim je vse eno kako si bodo Francozi urejali svojo hišo, ali s prelivanjem krvi, ali na lep miren način.

Predsednik Roosevelt vstaja pri starem načrtu, da se za vse osvobojeen dežele imenuje Zavezniške vojaške vlade in te še le naj ob primernem času potem izroče upravne oblasti naprej narodnim vladam vsake dežele, kakor bodo to najbolje kazale razmere.

KRIŽEM SVETA

Phoenix, Arizona. — Tujakajna lista "The Phoenix Republic" in "Gazette", dva največja lista v državi Arizona, ta teden ne bosta izšla ne v četrtek ne v petek. Vzrok je, ker ne moreta dobiti zadostne količine časopisnega papirja, pravi poročilo.

Minneapolis, Minn. — Robert R. McCormick je v svojem govoru pred tujakajšnim "Six O'Clock Clubom" izjavil, da več kakor 1,000,000 komunistov dominira vlado Zdr. držav. Omenil je tudi, da v državi New York tvorijo komunisti jeziček na tehnični ob volitvah med demokrat in republikanci.

Neapelj, Italija. — Maršal Badoglio in kralj Emanuel sta objavila proglas, da kakor hitro bo Rim osvobojen, se bodo proglasile po vsem osvobojenem ozemlju proste volitve za parlament. Na ta način mislita upostaviti na italijanskem ozemlju zakonito vlado, omenja vest.

London, Anglija. — Nemška transoceanska časnikarska agencija je objavila, da so Nemci pripravljajo, da bodo postavili zavezniške vojne kriminalce pred sodišče. Nemci so svoje čase že grozili s tem, da bodo postavili pred vojno sodišče zavezniške letalce. To je bilo ob času, ko so Rusi obsodili na smrt nazijske kriminalce v Harkovu.

Washington, D. C. — Nemški submarini so postali zopet aktivni v severnem morju. Pred nedolгим je neka sovražna podmornica potopila ameriški parnik Penelope Barker, ki je vozil v Murmansk skozi severni Atlantik.

Neapelj, Italija. — Ognjenik Vezuv, ki je več dni silovito bljuval lavo, katera je pokončala mnogo polja po okolici in uničila več okoliških vasi, je začel pojmajati. Zgleda, da je nabralo lavo, ki se je nabrala v žrelu, izmetal iz sebe.

Washington, D. C. — Kongresna zbornica je odobrila predlog in priporočilo, da se dovoli mornariškemu oddelku potrošiti \$1,644,373,024.00 za izboljšanje in utrditve mornariških baz v Pacifiku in drugih

ARMADNO VODSTVO ZAHTEVA NADALJNO MOBILIZACIJO

Washington, D. C. — Odbor za vojaške zadeve v kongresu je dobil od podtajnika vojnega oddelka Robert P. Pattersona nasvet in zahtevo, da bo treba v kratkem vpoklicati 3,500,000 mož iz razreda 4-F v starosti od 18 do 37 let. Patterson navaja v svojem priporočilu, da je to absolutno potreba, če se hoče doseči zmago. Od 18 do 26 leta bodo vsi sposobni uvedeni v aktivno vojno službo. Od 26 leta naprej pa bodo mobilizirani za vojno proizvodnjo in vlada bo določala, kje bodo taki nastavljeni in v kateri industriji. Naborni sistem se bo v tem smislu preuredilo, da bo imel v svojem področju tudi vpoklicavanje za industrijska vojna dela. Direktor Hershey svetuje organiziranje delavskih bataljonov. Predsednik Roosevelt je na posvetovanju glede tega omenil, da so poleg onih, ki so klasificirani v razred 4-F še dijaki in dijakinje višjih šol in celo časniki, ki bi v sili lahko pomagali n. pr. ob času žetve na farmah. Vse še nas čaka, kakor zgleda.

RUSI ZASEDLI LUKO NIKOLAJEV

London, Anglija. — Mesto Nikolajev, ki se nahaja v ustju zaliva reke Bug in Ingul, so ruske čete še včeraj zasedle. Nikolajev je za Leningradom drugo najvažnejše pristaniško mesto v Rusiji. Steje nekako 168,000 prebivalcev. V nemški zasedbi je bilo od avgusta 1941. V luki so važne ladjedelnice. Mesto je bilo ustanovljeno leta 1789.

NEMCI ZGUBILI 2100 LETAL

London, Anglija. — Ameriški general Doolittle poroča, da so zavezniški letalci 8. in 9. letalskega kora, ki se nahajata v Angliji uničili Nemcem 2100 letal vseh raznih tipov tekom zadnjih osem tednov. Nemška proizvodnja vojnih letal je zmanjšana vsled zračnih napadov na njihove tovarne za več, kakor eno tretjino. Bombardiranje Nemčije ima torej uspeh.

RDEČI KRIŽ POMAGAL JUGOSLOVANSKIM BEGUNCEM

Washington, D. C. — V tej vojni, podobno kakor tudi v prvi svetovni vojni, vrši Rdeči križ važno delo, ko pomaga jugoslovanskim iztirancem, katerih prva skupina je dospela v šotarišče, ki je bilo zanje pripravljeno v Egiptu. V tej skupini je 4,500 oseb in to je prva skupina od vseh 25,000 oseb, ki se bodo zatele v to taborišče in bo tukaj poskrbljeno zanje. Zavzel se je zanje Ameriški Rdeči križ in druge ameriške organizacije, kakor tudi Podpora in administracija za begunce na Srednjem vzhodu (Middle East Relief and Refugee Administration), ki je uradna britiška organizacija.

Kakor poroča Charles E. Bailey, izvršni ravnatelj za delovanje Ameriškega Rdečega križa na Srednjem vzhodu, je ta prva skupina jugoslovanskih pribežnikov izredna v tem oziru, da so se njeni člani popolnoma organizirali še preden so zapustili svoj dom. Upostavili so si osrednji odbor, ki ima nalogo skrbeti za potrebe cele skupine. V skupini je tudi 900 otrok.

Vsled naglega bega in raznih težav na poti v Egipt, so pribežniki vsi v cunjah in raztrgani. Takoj ko so dospeli v taborišče ter so se skupali in bili razkuženi ter cepljeni zoper koze, so tisti, ki so bili najbolj potrebni, takoj dobili obleko od Ameriškega Rdečega križa. Razdeljene so jim bile obleke za žene in otroke, v prvi vrsti pleteni volneni jopiči (sweaters), ki so jih napravile posamezne postojanke Rdečega križa. Kasneje so delavke Am. R. k. vse pregledale in razdelile še druge predmete med tiste, ki so jih najbolj potrebovali.

Vsega skupaj so ti izgnanci dobili 58,927 kosov obleke in mnogo tega so splele na roke prostovoljne delavke pri Rdečem križu v Ameriki, kakor jopiči, jopice, srajce, ženska kri-la, suknje, nogaivce, spodnja in nočna obleka. Razen obleke jim Am. R. k. pomagal tudi z zdravniškimi obvezami, ki so bile zelo potrebne, pa jih ni bilo mogoče dobiti v taborišču.

KAJ SE GODI V DEŽELAH, KI SE JIM BLIŽAJO RUSI

Washington, D. C. — Kljub temu, da je Rumunija že veliko hudega prestala pod nazijskim gospodovanjem, rumunski radio, ki ga nadzorujejo naziji lepo uči Rumunce, naj se ne bojijo nobenih dodatnih žrtv za Hitlerja in da je sedaj, ko so ruske čete

že v Besarabiji, "zavidanja vredna priložnost, da Rumuni darujejo svoje žrtve v dobro evropski civilizaciji." In da "vzvišeni privilegij tega razuzdanega in nebrzdanega veselja je trpljenje in mučeništvo, ki je naklonjeno rumunskemu ljudstvu, ne more ločiti Rumuncev od njihove močne zaveznice Nemčije." Na drugi strani pa naznanjajo Angleži, da je bila te dni ustanovljena v Rumuniji nova levičarska stranka, ki javno zahteva mir z Rusijo.

Rumunski minister za poljedelstvo je po radiu pozival rumunske kmete, ki imajo traktorje, naj si takoj nabavijo in shranijo kjerkoli morejo kar največ olja in goriva za bodočo uporabo. Boji se namreč, da bodo naziji pograbil vse olje v Rumuniji. Baje varuje oljna polja v Ploesti nemška SS-divizija, povrh tega pa je menda tam še oddelek razdejalnih čet, ki ima nalogo, da vse oljne naprave požene v zrak, če bi Rusi prišli predaleč.

Radio iz Budapešte pa poroča, da je regent Nikolaj Horthy 22. marca zaprisegel novo vlado, ki je naklonjena nazizmu. Nemške vojaške čete so "po medsebojnem sporazumu" zasedle Madžarsko, "da jo varujejo".

Ogerska vlada se trudi na vso moč, da bi pomagala ljudstvo v Karpato-Rusiji. Odprli so med njimi nova gledališča, kjer širijo svojo propagando, ter silijo med ljudi cele ku-

Investirajte svoj denar v vojne bonde! Pomagajte svoji deželi do zmage!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak torek in petek

Issued every Tuesday and Friday

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopolnili so prošenj, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

TRETJA OBLETNICA ZASUŽNENJA
NAŠE STARE DOMOVINE

Pred tremi leti na Cvetno nedeljo je prihrula nad našo staro domovino Slovenijo črna nevihta tiranskega nazizma in fašizma, ki je v par dneh uničila vso gospodarsko, narodno, socialno in kulturno svobodo našega naroda, kolikor že je iste imel v svoji lastni jugoslovanski državi. Črna sužnost je zagrnila vso slovensko zemljo kakor črna noč.

Tam, kjer je preje bujno cvetelo narodno slovensko življenje, tam, kjer je bil slovenski človek gospodar na svoji lastni zemlji in živel, četudi skromno a vendar svobodno življenje, je zagospodaril neusmiljeni ošabni tujec. Prišel je z namneom, da slovenskega človeka na slovenski zemlji uniči in na njej potem zagospodari on in na njej naredi prostor za svoj krivični roparski rod.

Od tedaj pa do sedaj se je na svetu marsikaj spremenilo. Naša stara domovina sicer še vedno ječi v črnem suženstvu in njeno trpljenje je brezmejno. Mnogo žrtve je dala na oltar svojega narodnega trpljenja. Vsa raztrgana in razmesarjena je. Poleg zunanjih sovražnikov, ki so jo obsodili na smrt, preživlja tudi hude notranje težave, katere pa, upamo, da bo junakost preživela, kakor je doslej preživela še vse slične krize, in da bo dočakala nov dan svojega novega narodnega vstajenja. Yes, njen velikonočni dan bo napočil, neglede kako dolg bo njen veliki teden. Za Cvetno nedeljo pride vedno vesela Velikonočna nedelja in slovenski narod bo zopet vstal svobodno. Verige, v katere so ga vklenili kot sužnja Nemci, Italijani in Madžari, bodo popokale in odpadle. Slovenski narod pa bo na novo zadihal in zaživel novo veselo svobodno narodno življenje.

Demokratski zavezniki, ki se borijo proti tiranskim Nemcem, Italijanom in Madžarom, našim stoletnim sovražnikom, zaslužijo vse priznanje, vse naše sodelovanje in vso našo pomoč. Mi ameriški Slovenci pomagamo najbolje pospeševati borbo proti sovražnikom slovenskega naroda in roparskim lakomnežem po slovenski zemlji s tem, da pomagamo svoji novi domovini Ameriki z vsemi sredstvi kar največ moremo. Najbolj pomagamo, če kupujemo stalno in redno vojne bonde. Vsak vojni bond je udar v obraz krvoloku Hitlerju. Zato kupujemo ob tretji obletnici zasuznjenja naše stare domovine kolikor nam največ dovoljuje razmere vojne bonde!

Kot katoličani pa lahko veliko pomagamo tudi s tem, da molimo za zmago. Prosimo Boga, da ohrani naš narod v tem trpljenju in mu da boljšo bodočnost, kakor jo je imel dosedaj. Molimo tudi, da mu Bog priznane s raznimi kulturnimi boji in mu ohrani vero njegovih slovenskih mater in očetov, katero so oni tako požrtvovalno znali braniti skozi dolga stoletja. Žrtve za vero, kakršne je zlasti naš slovenski narod doprinala v turških časih, so najvišji dokaz njegove velike ljubezni do Boga. Ta ljubezen slovenskega naroda do Boga ne bo ostala nikoli neplačana, pa naj bo naš narod še tako preizkuševan. Ljubezen slovenskega naroda do Boga je temelj, na katerem stoji tisto močno in nikdar premagano slovensko upanje in zaupanje v božjo Pravico, ki je vodilo naš narod skozi vse njegove došedanje krize, pa bile take ali take. To njegovo upanje in zaupanje v Boga je tisto jamstvo, ki nam vsem daje zagotovilo, da bo slovenski narod vstal kot obdudovan junak iz sedanjega tiranstva in trpljenja v novo svobodno narodno življenje. Mi vsi, ki smo na svobodi tu v Ameriki, dodajamo lahko še posebno moč temu upanju in zaupanju našega naroda v stari domovini, da tudi mi tu molimo k Bogu za narod, da ga reši čimprej mogoče iz tega strašnega trpljenja pod nazizmom in fašizmom.

Kakor se razvija položaj v Evropi zdaj, izgleda, da preko evropskega kontinenta že prihajajo druge politične sape. Tiste črne oblake, ki so jih raznesle nazijske sape po vsem evropskem kontinentu, iz katerih so švigale strele in razsajale strašne nevihte, zdaj druge sape podijo nazaj, tja kjer so nastali in bili poslani nad svet. Črni oblaki so

— upamo — že izlili iz sebe skoraj vse gorje in predno bo dolgo se bodo izpuhteli, razpršili in izginili iz vidika v vse-mirju. Na Evropo in ostali svet pa bo zopet posijalo sonce svobode in prostosti in ob sončnem dnevu in toploti bo zopet vzklila na svetu demokracija in z njo mir. Sovraštvo, ki sta ga sejala po svetu nazizem in fašizem, bo izginilo. Nadomestila bo ga ljubezen, medsebojno razumevanje in boljše sodelovanje, iz katerega se bo rodilo novo bratstvo mljudni in narodi. Dal Bog, da to pride čimprej!

V naši duši in srcu obstoji močno upanje, da četrte obletnice sedanje zasuznjenje ne bo doživelo. Na obzorju se že vidijo znaki zarje novega dneva, ki se bliža bolj in bolj. In ta dan bo prinesel našemu narodu boljšo in srečnejšo bodočnost, kakor pa je bila njegova preteklost v tem oziru. Dal Bog, da zarje novega dneva našemu slovenskemu narodu ničesar ne zatemni!

Ob tretji obletnici zasuznjenja naše stare domovine pa kličemo v duhu tja preko Atlantika: Bratje in sestre vstrajajte v svojem upanju. Vaša pravica pride in z njo svoboda, do katere ste upravičeni! Zaupajte v Boga, ker Bog je pravica!

Z VERO V VSTAJENJE

Chisholm, Minn.

Dolžnost me veže, da se zahvalim rojaku pisatelju Ivanu Jontezu za dovoljenje vpisovitve igre "Z vero v vstajenje", katero je spisal in se tako globoko podal, da je s koreninami vred predstavil narodu pobesnelo zver v podobi nemških nacijev, kateri danes morijo, požigajo, oskrunjujejo in v tla tetajo vse, kar nam je bilo najsvetejše. Z vpisovitvijo te igre, oziroma drame, bomo skušali občinstvu predstaviti gorje, ki ga naš narod prenaša v stari domovini. Skušali bomo zasledovati igro tako, kot jo je spisal ta nadarjeni in priznani vredni rojak. Igra bo vpisovljena dne 20. aprila v Junior High School Auditorij, začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Ker bo šel čisti dobiček za blag namen, to je za siromake v starem kraju, ter se bo predstava vršila pod pokroviteljstvom tukajšnje postojanke Jugoslovanskega Pomoznega Odbora, sem si vzel to breme z igralci vred na svoje rame, kar ni nič v primeri s tem, kar naši ljudje v Sloveniji trpijo. Na smrtno žalost pa je, da se še dobijo rojaki in rojakinje, ki pravijo da so vstopnice predrage in da vsega tega ni treba, ter še naprej — kar je najbolj podlo in nizko — namesto da bi molčali, ako ne mislijo pomagati, pa še druge hujskajo proti. Vsem tem naj veljajo besede iz slovenske himne: "Črna zemlja naj pogrezne tega kdor odpada!" Pomnite, da ne boste ustrašili z svojim natolcevanjem 18 igralcev, kateri se mučijo dan za dnem z žebanjem, da vam prinesejo par ur užitka, niti teh ne, ki bodo šli vstopnice prodajat. Zakaj sem to napisal? Zato, ker imam izkušnje, da NEHVALEŽNOST je plačilo sveta. To je, kar boli, da, boli v dno duše. Človek se vpraša, le zakaj se mučim? Ako ne bi bila večina naših rojakov dobra in zvesta svoji rodni materi, bi se izgubili in nikdar več slovensko izpregovorili. Ali ne! "Slovenec sem, tako mi" je mati dajala!" Pomni, da ako nisi dober Slovenec tudi nisi dober Amerikanec.

Sedaj pa k igri. Vloge so v dobrih rokah. Igra se godi sedanjemu času nekje v Sloveniji, v industrijskem mestu. Prvo dejanje se vrši v Kremencevi hiši, drugo v gestapovski pisarni, tretje pa v gozdnem skrivališču, kamor se zatekajo resnično mnogi naši sorodniki danes tam. Gospodarka Kremenca bo vpisovjal Frank Jenko (Dečman), kateri ima tudi glavno vlogo. Njegova žena, Ana Kremenca, bo pa Mrs. Frank Sonchar. Njuna hči Malka bo Miss Frances Zurga, njen zaročenec Ivan Knez pa bo Uste Rupar. Delavca pri Mohorju, Gašper-

ja, bo predstavljala Jernej Laurich, Matijo pa Edward A. Tekautz. Kmet Tone Mohor bo Frank Knez st. Njegova žena Francka bo pa Mrs. Jakob Mlakar. Beračica bo Mrs. John Nosan, kmetica Mrs. Frank Laurich, duhovnik Anton Paznar ml., učitelj Frank Laurich, Peter Grbec, tovarniški delavec, bo John Oresak, komisar gestapovcev bo John Pahula, vodja šturmarjev Jakob Mlakar. Šturmarja Hans in Fritz bosta Anton Hren in Joe Bovitz. Kape-tan bo Sylvester Novak. Med dejanji bodo nastopali pevci fare sv. Jožefa in dobro znani Ely kvartet.

Toraj užitek bo veliko, zato pridno sezimo po vstopnicah ter dajmo napolniti veliki in krasni auditorij do zadnjega kotička. Prostorja bo dovolj, saj imamo 1500 sedežev in so zelo komodni. Na vas je sedaj ležeče — mi smo pripravljeni.

Ne bilo bi prav, ko se ne bi spomnil enega najbolj agilnih delavcev na narodnem polju, kateri se sedaj nahaja v bolnišnici nevarno bolan, je namreč eden izmed igralcev in na njegovo vspodbudo sem začel s to igro; to je Lojze Ambrozich. Dan pred operacijo (katero je srečno prešle, ali komplikacija oziroma prisad se je prijel nje-gove rane in sedaj trpi) nam je rekel: "Danes teden bom prišel k vaju, saj to bo zdravnik samo izrekal, pa mi mahnem domov!" Lojze, želimo ti skorajšnjega okrevanja in skorajšnjega povratka domov.

Novice iz naselbine so bolj žalostne. Stari rojaka Lt. Louis Samsa ml. so dobili iz vojnega urada pismo, da je njihov sin pogrešan. Louis je pilot v bombniku. Dal Bog, da bi zvedeli kmalu, da je še živ, ker Lojze in Mary Samsatova sta fina rojaka in nekdanja igralca v dramski. Smrtna kosa ne miruje niti na domači fronti, umrl je namreč John Oresak, član ABZ št. 30. Tukaj zapušta, kot mi je znano, sina Johna, ženo in dva brata. Umrl je tudi znani večletni mesar Louis Gande, član SNPJ št. 110. Zapušta ženo in, mislim, sorodnike v domovini.

Štefan ne bo več kos prodajal! Umrl je tudi dobro znani po širni Ameriki kot prodajalec kos, motik, klepecev, srpov, itd., Stephen Stonich. Rojen je bil v Beli Krajini nekje pri Tancji gori; za vas ne vem. Spadal je k ABZ št. 30. Zapušta žena, dva sina, ki se nahajata v ameriški mornarici, in hčer, kar mi je znano tudi dva brata; Matija je tukaj na Chisholm, Joe pa na Ely. Vsem gorim preminulim izrekam, naj jim bo rahla ameriška gruda in naj v miru počivajo, preostali pa moje iskreno sožalje. Danes menj, tui tebi! še vedno velja.

Zakaj grdo gledati eden drugega, ko ne veš ne ure ne dneva.

Mrtvoud je zadel delno tudi dobro znanega rojaka, večletnega predelavca v tukajšnjih rudnikih Jožefa Viranta st., mojega tasta. Zdravje se mu vrača hitro ter bo, kot izreka o zdravniki, kmalu popolnoma okrevaj, kar mu iz srca želim. Dne 27. marca je minulo pet let, odkar je slovenski narod tu v Minnesoti izgubil enega najbolj agilnih delavcev za narod, posebno ga pogreša Ameriško Jugoslovanska Zveza, katere tajnik je bil mnogo let. To je John Movern. Bil mi je osební prijatelj, zato ga ne morem pozabiti niti prezreti. Naj mu bo lahka ameriška gruda ter naj v miru počiva!

Pozdrav in na svidenje na igri!

Frank Tekautz,

SGT. "VIC" ZOPET PIŠE!

Nova Gvineja, 10. marca.

Pozdravljeni vsi skupaj! Sedel sem na tleh pod peroto mojega aeroplana. V smeri proti gori v ozadju se je dalo iz tega mesta lepo videti naše pokopališče: vrste belih križev in ameriška zastava, ki je plapolala nad njimi. Gledal sem ta prizor in nekaj me je stisnilo v srcu. Bil sem lačen, sveže meso nisem jedel več kot trikrat v 38 dneh; bila je prava pekelska vročina, saj je zrak plesal od vročine pred očmi celih šest čevljev visoko.

Pokopališče je izgledalo hladno, zastava se je odvijala počasi, pa spet zavijala, nakar je spet ponovila svojo veličastno in samozavestno predstavo, kot bi imela v sebi nekaj materinski čut, da mora varovati grobove pod seboj. Prišlo mi je na misel, da-li so ti fantje, ki ležijo pokopani tako daleč od svojega doma, z veseljem umrli, samo da bi bili rešeni vsega tega. Po pravici lahko rečem, da so srečni, ako so umrli kmalu po tistem, ko so dospeli sem. Morda človek ne bi smel tako čutiti, toda kako naj čuti drugače, če je sam prebival in se boril ob strani teh fantov, ki zdaj tu počivajo mrtvi, fantov njegove lastne starosti, ki so si prav tako vroče želeli, da bi mogli spet priti domov.

Neki veteran iz prve svetovne vojne nam je pripovedoval, kako hudo jim je bilo tam, mi bi pa res radi vedeli, če jim je bilo v resnici hujše, kakor je našo življenje v džungli. Včasih moramo spati na golih tleh; komarji nas nadlegujejo celo po dnevi in nam prav lahko prinesejo rumeno mrzlico in malarijo; v travi so klošči, ki se jih bojimo, ker prenašajo vročinsko bolezen, po kateri izpadejo lasje in se oluščijo koža; ko spimo, nas pa nadlegujejo velike podgane in kače. Sonce, ki smo ga doma tako radi imeli in smo se mu poleti nalašč izpostavljali, da bi nas zarjavilo in tako bolj utrdilo za zimo, je zdaj eden naših sovražnikov, ki napravi, da se človeku začne vrteti pred očmi in da kar naenkrat izgubi svojo moč. Ko bi bilo vsaj zadosti sveže hrane, morda bi potem vsaj začasno pozabili na različne težave, toda živila iz kant so naša hrana dan za dnem. Morda bi morali biti hvaležni za živila iz kant in dehidrovano ali izsušeno hrano, ki nima nobenega okusa, ki pa je naš edin pripomoček zoper glad.

Kar nas je pri letalcih obdajemo fante pri pehoti, ki morajo neprenehoma hoditi po džungli, skozi močvirja in blato, pa še pod sovražnikovim ognjem. Dostikrat si mislim, kako morejo vse to delati, obenem si pa še želeli, da bi še nadalje živeli. Vem, da vstrajajo samo vsled misli na dom; naj bodo kar hočejo, od prostaka do najvišjega častnika, sanjajo vsi iste sanje o domu. Prej se nam je življenje delo veselo in sladko, zdaj si pa pogostokrat mislimo, ali ni samo pekel na zemlji.

Odkar smo bili nazadnje doma, smo videli precejšen kos sveta. Videli smo tuje dežele in njihove navade; vemo, kako je treba ubogati in kako zapovedovati; tudi znamo tiho trpeti in mislimo le na to, kako dolgo bo vse to še trajalo. Trudili smo se, zraven pa molili, posebno za prijatelje, ki so komaj nekaj trenutkov prej še govorili z nami. Ko človek pomisli, kako so se z nasrahom na ustih podali na svojo letalsko pot, se mu vrti v glavi misel: "Ali boš tudi ti tako umrl?"

Sovražniki so nas že tolikokrat obmetavali z bombami, da sami ne vemo več, kolikokrat; nihče ne šteje več njihovih napadov. Nič nenavadnega ni, da pridejo Japonci in streljajo naravnost proti tebi, ko objemaš zemljo in si tako prestrašen, da še ust ne moreš odpreti. Slišali smo bombe, ki so začele tuliti visoko nad nami; naša molitve je bila presekana, ko se je naenkrat stresla in odprla zemlja blizu nas ter nas pokrila s blatom in peskom, potem pa so odmevali pretresljivi klici tistih, ki so bili obutno ranjeni.

Dodaj je bil Bog dober nam mnogim izmed nas. Zakaj? Ne vem, zakaj, to pa vem, da niti eden izmed nas ni več tak fant, kakor je bil, ko se je poslavljaj od doma. Zdi se ti, da so vsi krog tebe bolj mirni in bolj resni. Kar nas je tukaj smo si precej enaki po svojih srcih. O večini fantov človek lahko po pravici trdi, da so hrabri in junaki, pa naj bodo kakoterega koli rodu ali veroizpovedi.

Vemo, kaj lahko pomeni beseda strah. Tudi vemo, kako občutje prevzame človeka, ko nenadoma odpovedo noge pod njim. Se vedno se spominjamo tistega Božiča pred dvema letoma, ko so na sveti večer v dežju prišli nad nas japonski bombniki in smo vsi premočeni in gladni skušali razumeti, da je Božič. Boli človeka do dna srca, ko mora na božični dan jesti konservirano meseno zmes ali pa ribe iz kant, obenem pa misli na dom.

Pravijo, da bomo sedaj imeli priliko iti domov; zdi se nam, kakor bi sanjali o nebesih, toda prej ne bomo verjeli, dokler ne zagledamo Zedinjenih držav, in tedaj — vsaj zase lahko rečem — se bodo naša srca lahko razjokala in izjokala do skrajnosti.

Nikar si ne mislite, da so te vrstice popis, koliko korajže imajo naši vojaki, saj je danes vse polno korajže po celem svetu; te vrstice razodevajo le, kaj si vojaki mislijo in o čem sanjajo.

Obilo sreče želi vsem "Vic".

Za tiste, ki še ne vedo, naj povemo, da je "Vic" T. Sgt. Viktor Cerjanec, letalec pri 5. zračni armadi na Novi Gvineji; doma je iz Chicage in je bil odlikovan za svojo hrabrost v boju.

LJUDSTVU V DRŽAVI
ILLINOIS!

Springfield, Ill.

Ko se vojna nadaljuje, je treba vedno več papirja za vojaške uporabe. Povpraševanje po zavrženem papirju je stalno in nujno.

Veliko illinojskih odborov je na delu v splošni narodni kampanji za uporabljeni papir, vendar preostaja še veliko dela. Kot guverner in predsednik za Illinois, War Council vspodbujam vse naše državljane, naj pomagajo v tem prizadevanju, ki ga zahteva sedanjí čas. Kakor hitro bodo vsi razumeli, kako potreben nam je uporabljeni papir, se bodo gotovo vsi odzvali z odprtimi rokami. Stori-li smo marsikaj veliko težjega; gotovo tudi v tej patriotski nalogi ne bomo zaostajali.

Vdani vam,

Dwight H. Green,
guverner.

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Proglazen mrtvim

Cleveland, O. — Štefan Butala, ki je bil uslužben nad 30 let na jezerskih parnikih, se je kmalu po začetku vojne vpisal k trgovski mornarici. Se začel kot lanskaga leta je sporečil svoji sestri, Mrs. Frances Leopold, 1001 E. 72. Place, da bo odšel z ladjo v Avstralijo. Toda kmalu zatem je dobila sestra sporočilo, da je bil parnik poškodovan v koliziji in da je šet njen brat med pogrešane. Zdjaj je pa dobila obvestilo, da ga štejejo med mrtve. Iz Jugoslavije je prišel leta 1906.

Na dopustu

Cleveland, O. — Dne 24. marca je prišel domov na dopust do 15. aprila George Panchur, sin Mr. in Mrs. George Panchur iz 829 E. 143 St. Doma ga ni bilo že 16 mesecev.

Roko so ji odrezali

Cleveland, O. — Nesreča nikoli ne počiva in je prišla tudi nad rojakinjo Mrs. Anno Vidmar, da so ji morali desno roko odrezati nad komolcem v bolnišnici v Pittsburghu, Pa. Ona je Joškova iz Šenčurja pri Kranju, zdaj pa prebiva na R. F. D. No. 2, Coraopolis, Pa. Želimo ji najboljše. M. P.

Rojakinja umrla

Gilbert, Minn. — Umrla je tako v Chicagi kakor tukaj v Minnesoti dobro poznana Marija Chernoff, v. starosti 79 let. Prebivala je na Gilbertu, Minnesota, zadnjih 27 let in sicer pri hčeri Mrs. Pauline Lopp. Zapušta 6 hčera — imenovano Mrs. Pauline Lopp na Gilbertu, Minn., Mrs. Johanna Terlep, Buhl, Minn., Mrs. Mathilda Rebetz in Mrs. Antonia Erklautz v Evelethu, Minn., Mrs. Angeline Schwab v Chicagi, Ill., ter Mrs. Mary Gregorich v Detroitu, Mich. Nadalje zapušta 22 vnukov in 8 pravnukov.

Odšli na Mayo kliniko

Kemmerer, Wyo. — Na Mayo kliniko v Rochester, Minn., sta odšli 18. marca iskati si ljubega zdravlja Mrs. Stefanija Podlesnik in Mrs. Monika Orešnik, obe naročnici Am. Sl. in članici društva Marija Zdravje Bolnikov št. 94 KSKJ. Da bi se le kmalu pozdravili in vrnili domov. Moram reči, da težko čakam, kdaj pride nazaj moja kuharica in boljša polovica, ker mi pečarski posel ne gre več od rok. Vreme imamo muhasto; nekaj časa mrzlo, sneg, toplo, pa zopet sneg, in tako imamo toliko blata, da ga je res težko gaziti.

Konst. Podlesnik

Povišan v kapitana

Bradley, Ill. — Poročnik Anthony Stefanich, sin Mrs. in Mrs. Matt Stefanich, služi pri padalskem ali parašutnem oddelku in se je udeležil bojev v Italiji. Svojo četo je vodil tako spretno, da je izgubil v teh bojih samo enega moža, nakar je bil povzdignjen v kapitana. Njemu in staršem častitamo in mu želimo vso srečo in največji uspeh tudi za naprej.

UPRAVA OBVEŠČA

Radi enake uporabe količine časopisnega papirja tedensko moramo to številko izdati samo na štirih straneh iz razloga, ker ga bomo uporabili več prihodnji teden za velikonočno številko lista. Papirja zdaj ni na razpolago, kolikor bi ga kdo hotel. Kdor hoče, da ni pozneje z njim kratak za določen čas mora zdaj papir uporabljati po določenem proračunu.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois
Sverne Amerike. 14. maja 1915.

Nasle geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushet, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kabe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Draskler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POBROTNOST ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demla, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar,
540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovencec", 1949 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojninskih, bolniških podpor ter drugih plačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav s ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelki. Sprejme se vsak katoličan katoliške ali ženskega spola v starosti od 13 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

OKUPACIJE NEMCIJE PO ZMAGI

Po vesteh iz Washingtona

Različna nespornostna razlaga so se pojavila v naziranjih glede povojne okupacije Nemčije in Avstrije po zmagi. Washington in London sta različnega mnenja glede razdelitve ozemelj, katera imajo zasesti Rusi, Britanci in Amerikanci.

Iz Londona so haje prišle vesti, v katerih je bila omejena ruska zona okupacije na ozemlje, ki sega od vzhoda sem do reke Odre, kar je zelo presenetilo nekatere kroge v Washingtonu, ki so bili prepričani, da predvideva sporazum mnogo bolj obširno okupacijo po ruskih četah — približno do reke Elbe.

Dobro informirani washingtonski krogi — ki pa niso uradni, prav kot niso uradni viri londonskih vesti — so prepričani, da je bil dosežen v Teheranu sporazum, ki daje Rusiji mnogo več vpliva v Nemčiji. Iz teh krogov prihaja naslednji načrt, ki daje obstoja za zasedbo Nemčije:

Ruska črta bi šla od pristanišča Kiel na Baltskem morju do Elbe, potem ob reki Elbi do čehoslovaške meje, nato ob češki meji do Avstrije, katere vzhodni del bi po tem načrtu pripadel ruski okupacijski zoni.

Amerikanci bi po tem načrtu zasedli zahodni del Avstrije, zahodni del Saške, ter Porenje, z južnimi predeli Nemčije. Glasom omenjenih londonskih poročil pa bi pripadla Amerikancem samo zahodna Nemčija in Saška.

Londonski načrti predvidevajo, da pripade ves del Nemčije zahodno od Odre pa do Rena izključno britanskim okupacijskim četam, dočim omejujejo washingtonski načrti angleško zono okupacije na severno obrobje, obenem z važnimi vlemestmi kot Hamburg in Bremen, ter pokrajine Hanover in Westfalija. London tudi poroča, da bodo zasedle kombinirane anglo-ameriške čete garnizije v Porenju, dočim bi kombinirane anglo-ameriško-ruske čete zasedle Avstrijo brez nadaljnega deljenja.

Tukajšnji krogi naglašajo, da so načrti objavljeni v Washingtonu bolj primerni in logični, ker dajejo Rusiji precej več nemškega ozemlja, toda samo eno veliko industrijsko središče, namreč, Šlezijo. Industrijski centri, ki so večje važnosti, v Porenju in na Saškem, pa bi se nahajali v rokah zahodnih velesil.

APRILOVA ŠTEVILKA "NOVEGA SVETA"

Te dni bo izšla aprilova ali četrta številka sedmega letnika "Novega Sveta" s sledečo vsebino:

"VELIKONOČNE MISLI" (uvodnik). — "PREGLED" (političnih in drugih dogodkov). — "O FRANCOSKIH KOLONIJAH" (članek). — Marija Benčič: "ZVONJO POJO" (pesem). — Matija Novak: "NAPOLEON" (življenjepis razbojnika Napoleona). — Gustav Strniša: "VELIKA NOČ" (pesem). — I. T.: "VELIKI TEDEN V ŠPANJIJI" (članek). — M. K.: "BARČA" (črtica). — J. M. Trunk: "TIHE URE — HOSPODI, POMILUJ, POMILUJ" (premišljevanja). — "GORENJSKA" (članek o lepi Gorenjski in navadah Gorenjcev).

— A. Therive: "IZPOVED" (črtica). — "IZREKI". — "SLOVENSKE PIJONIR" (opisovanje slovenske nasebine v Pueblo, Colorado in tamkajšnjih Slovencev). — "DOM IN ZDRAVJE" (nasveti za gospodinje in zdravstvo). — "ZA SMEH IN ZABAVO". — "ZAKLADINA DNU MORJA" (članek). — M. Seeman-A. Lebar: "DVE KRONI" (zanimiv roman).

Mesečnik "Novi Svet" izhaja vsak mesec okrog 15 dneva v mesecu. Vsaka številka prinese zbrano in poučno berilo. Stane letno samo \$2.00 in se naroča pri: UPRAVA "NOVI SVET" 1649 W. Cermak Rd., Chicago 8, Illinois.

PRIPRAVLJEN ZA NOVO SEZONO

Don Savage, 24. bo menda varoval tretjo blaznico, ko bodo Newyorški Yankeeji spali začeli z igrami spomladi. Tukaj vidimo vse kar ima: ženo, sinčka in psčka. Naborna komisija ga je opredelila med 4-F.

RAZNOTEROSTI

70,000 OBEDOV NA DAN

Eni ali drugi gospodinjci, ki mora kuhati trikrat na dan za svojo družino, bi se to zdelo manj težko delo, ko bi mogla vsaj enkrat pogledati, koliko morajo kuhati in pripravljati v Great Lakes Training Station, Illinois, kjer je največja mornariška vežbalna postaja na svetu in kjer morajo v kuhinji vsak dan pripraviti 70,000 obedov ali porcij. Le predstavljajte si, kako bi se počutili, ko bi bilo treba pripraviti in postaviti na mizo 1,166,000 funtov svežega govejega mesa, 32,000 funtov prekajene svinjske krake, 20,000 funtov frankfurta, 37,000 funtov perutnine, 18,000 funtov slanin ali špeha, 26,000 funtov svinjskega mesa in razven tega še 28,000 funtov svinjskih rebere! To je pa samo del vsega, kar je treba napraviti vsak teden. Jedila pripravijo oddelki fantov v kuhinjski in pekarski šoli. Stotine mornarjev, WAVES in častnikov samo nadzorujejo važnejše kuhinjske oddelke, medtem ko se druge stotine učijo kuhati. Di-jaki, kateri se tukaj naučijo kuhanja, so pripravljeni kuhati na ladjah kakoršne koli vrste. Pri mornarici velja pravilo, da mora vsak mornar pojesti vse, kar si nameče na krožnik. Tudi ne more izbirati, kako naj mu opečejo meso ali na kak način naj mu pripravijo jajca. Jesti mora kar mu prinesejo na mizo. Iz take vrste šole bi morali priti precej dobre bodoči možiki, ko bo konec vojne.

MANJ ZNANA DEJSTVA

Neka starodavna alžirska kraljica je imela 400 soprogov.

Francoski Kanadčani so pridelovali sladkor iz plevla mlečnika.

Ko muha leti, udari s perotnicama 330 krat na sekundo.

Zrak, ki ga vdihamo vsak dan, tehta več kakor hrana, ki jo zavžijemo na dan.

Bučanje vodopada Iguassu v Braziliji je tako silno in glasno, da ga slišijo 15 milj daleč.

Prve banane, ki so jih videli v New Yorku, so bile prinesene iz Kube leta 1804.

Petnajst Liberty ladij je treba za prevoz ene oklopne divizije, ki obsega 3,700 vozil, prek morja.

Kamela prehodi povprečno dve in pol milje na uro.

NAMESTO BENCINA — ORANŽADA!

Kaj vsega ne izumijo učejaki dvajsetega stoletja! Pomislite, iz Tel Aviva v Palestini poročajo zdaj, da so v nekem tamkajšnjem laboratoriju iznašli novo pogonsko sredstvo, ki se pridobiva iz — pomaranč. Poskusi so se baje dobro obnesli. Težava pa je v tem da bo treba vse motorje, ki jih bo gnalo to nenavadno novo pogonsko sredstvo, primerno predelati, ali pa nalašč v ta namen izdelovati nove.

KOPRIVA — ZDRAVILO

Kopriva ni samo zelo uporabna vlaknena rastlina za izdelavo koprivaste tkanine, temveč je tudi izborna zdravilna rastlina. Ker čisti kri in poganja seč, nam dobro služi kot solata. Mladi koprivni listi zmanjšujejo obremenitve sladkorja v krvi, ker vsebujejo skoraj gotovo snovi podobnega učinka kot ga ima insulin. Sok koprive ima zaradi velike vsebine železa in klorofila razen tega tudi lastnosti, ki spodbujajo tvoritev krvi. V prejšnjih časih še, ko so bili ljudje vajeni brutalnih bolečih zdravljenj, so se pri hudih revmatičnih bolečinah večkrat s koprivami topli, da so bolečine preprečili.

REDILNOST POSAMEZNIH JEDI

Menda je bolj malo ljudi, ki bi raje segli po krompirju kakor pa po klobasi, razen tistih seveda, ki imajo z mesom vsak dan opraviti. Tako presoja jedi je v človeku že tako ukoreninjena, da na to, koliko ima kakšna jed v sebi, še ne pomisli ne. So nekatere jedi, o katerih mislimo, da so boljše, v resnici pa imajo v sebi manj redilnih snovi kakor kakšna druga jed, ki nam je bolj všeč ali o kateri mislimo, da je boljša. Vitaminologi, to so ljudje, ki preiskujejo, koliko redilnosti ima kakšna jed v sebi, so ugotovili, da ima kilogram jajčnega rumenjaka v sebi 3600 kalorij, suho svinjsko meso 2767 kalorij, holandski sir 2545 kalorij, goveje meso 1591 kalorij, perutnina 1828 kalorij, teletina 1179 kalorij, kozje mleko 957 kalorij, ovčja kri 805 kalorij, riba 731 kalorij, kravje mleko 666 kalorij, jajčni beljak 582 kalorij itd.

— London, Anglija. — Potem diplomatskih virov se poročajo, da so Nemci zasedli finski otok Åsland, ki se nahaja v Bothnijskem zalivu med Švedsko in Finsko. Finski krogi to zanikujejo in trdijo, da ne vedo ničesar o kaki zasedbi.

Urad okrajnega klerka okraja Cook, Illinois

Država Illinois } SS.
Okraj Cook }

Glasom določb, ki jih določa naredba člena 7. oddelek 18. v zakoniku za primarne volitve v državi Illinois, s tem potrjujem, da bo barva papirja, ki se bo rabila za primarne glasovnice nanašajočih se strank v primarnih volitvah, ki se bodo vršile v okraju Cook, izven mest Berwyn, Chicago, Chicago Heights in Harvey, v mestu Cicero in v vaseh Elmwood Park, Morton Grove, Skokie, Summit in Stickney, v torek dne 11. aprila 1944, bo kakor sledi:

za DEMOKRATSKO STRANKO — ZELENA za REPUBLIKANSKO STRANKO — RJAVKASTA

V potrditev tega to določbo podpisujem in utisnem na njo naš uradni pečat okraja Cook ta 27. dan marca A. D. 1944.

MICHAEL J. FLYNN
okrajni klerk,
Okraja Cook, Illinois.

(Seal)

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strniša;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
1145 East 74th Street
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelki; v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k
DR. SV. JOZEFA,
št. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik,
JOSEPH ZORC, tajnik,
1045 Wadsworth Ave.
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALEK, SR., blag.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

"Amer. Slovencec" je vez, ki drži ameriške Slovence od obale do obale.

BUY WAR BONDS
and give the change to fight
INFANTILE PARALYSIS

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

5. Sreda Vincencij Fererdalja.
6. Četrtek — Veliki četr ekof.
7. Petek — Veliki petek.
8. Sobota — Velika soboski.
2. Nedelja — Cvetna netek.
3. Ponedeljek — Rihard.
4. Torek — Izidor, ekof.ta.

ŠESTA NEDELJA V POSTU

"Popule meus — narod moj, kaj sem ti prizadejal? S čem sem te razžalil? Odgovori mi!"

To so besede, ki morajo omečiti še kamenito srce. "Očitania — impropria" se imenujejo. Cerkev jih rabi v Velikem tednu. Pretresljivo toži Bog sam nad svojim ljudstvom, svojim narodom. "Popule meus — narod moj ... odgovori mi, povej mi, kaj imaš zoper mene!" Na mesto judovskega naroda je stopil vsaki, ki je bil kakor mladika nesprijeten po krstu v mistično telo Odrašenikovo. Ostanek v zvezi ljubezni s tem telesom, "očitanja — impropria" te ne zadenejo. Slišiš jih, pretresljiva so, v globoko srca segajo, pa ne veljajo tebi. Odrgral si se pa od drevesa, od mističnega telesa Odrašenikovega s hudobijo, z grehom, izdajstvom, visiš morda le kot suha mladika brez vsakega soka na mističnem drevesu ... vze mi si k srcu, ko udarjajo očitanja, obtožbe, pritožbe samega Boga na tvojo dušo, pretresljivo, morda naravnost strašno begovori, odgovori, zdaj je Veliki sede iz ust božjih veljajo tebi teden!

Popule meus — ljudstvo moje, otroci moji, dete moje, s čem, kako sem te užalil ... odgovori, odgovori, zdaj je Veliki sede iz ust božjih veljajo tebi teden!

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostnim srcem naznanim znancem in prijateljem širok Amerike tužno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja mojemu soprogu

LOUIS GANDE

Umril je dne 13. marca, t. l. za zelo mučno boleznijo uljesi (tumor) na črevesu. Ves trud zdravnikov, ki so želeli preprečiti smrt, je bil zaman; ni ga bilo mogoče več ozdraviti. Pokojni je bil rojen dne 1. maja 1870 v vasi Stranice, občina Konice, Spodnje Štajersko. Pogreb se je vrtil dne 21. marca iz Mahnetovega pokopnega zavoda na Calvary pokopališče. Bil je član društva št. 110 SNPJ. Pristopil je v društvo dne 1. septembra 1912. Pokojni je bil v svoji mladosti premogar, šel je v Nemčijo leta 1898, delal je tam v rudnikih. Par let potem se je vrnil domov in je delal potem v Ojstri, pri Trbovljah. Leta 1906 je prišel v Združene države v Springfield, Ill. Tudi tam je delal v premogorju. Leta 1907 je prišel na Chisholm in delal v železnih rudnikih do 1915. Potem je začel delati v trgovini za meso. Leta 1920 je pa začel svojo trgovino s grocarijo in mesnico in je zmeraj delal do 14 dni pred smrtjo. Leta 1928 je šel s svojo soprogo v stari kraj. Bil je tam na obisku 3 mesece in ko je prišel nazaj, je prinesel veliko zanimivih reči v Ameriko, od katerih je pa veliko razdelil svojim prijateljem.

Tem potom se iskreno zahvaljujem župniku Rev. Schiffer, v mestu Chisholm, nadležje Father Papežu in Hibernia, in župniku Mihelčiču iz Ely, Minn., za njihovo tako dobro dušno delo, ki so ga storili mojemu soprogu ob času njegove bolezn. Hvala društvu št. 110, ki je dalo lepe cvetlice in preskrbelo pogrebce. Hvala Mr. Mahnetu za njegov trud, ki je preskrbel, da je bil tako lep pogreb. Srčno se zahvaljujem vsem prijateljem za darovane krasne cvetlice, ki ste mu jih dali v zadnji prijateljski podvrat. Srčno se zahvaljujem vsem, ki ste darovali za sveto mašo in s tem ste pokazali, da njemu želite večni mir. Iskreno se zahvalim vsem, ki ste ga prišli od blizu in daleč obiskati v bolnišnico in na dom in vsem, ki ste ga spremlili k zadnjemu počitku. Toraj še enkrat najlepša hvala vsem skupaj.

Tebi, dragi moj soprog pa šelim, da po svojem trudopolnem delu, ki si ga sklonil, počivaš v miru in lahka naj Ti bo Ameriška zemlja.

Žalujoca ostala jaz Tvoja soproga, MRS. MARY GANDE, v starem kraju pa ena hči, in eden brat.

Chisholm, Minn., 31. marca 1944.

STUDENEC BLAGOSLOVA!

300 svetih maš letno, za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo žive ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti). Upišite vaše sinove v žveke.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA
za afriške misijone,

3524 W. Pine Blvd. Dept. A. St. Louis (8), Mo.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

[Rusko — A. K. Tolstoj] — Poslovenil — Al. Benkovič]

Car tudi svojemu sinu, carjeviču Ivanu, ni prizanesel. V napadu besnosti ga je ubil z ostro palico. Pripovedujejo, da se je Godunov vrzel med njiju in je bil strašno ranjen od carja ter da mu je rešila življenja, samo zdravniška izkušnost permskega trgovca Strogonova.

Po tem umoru je Ivan v mračni obupanosti sklical durno in izjavil, da hoče iti v samostan, ter odredil, naj izvolijo drugega carja. Vendar se je vdal silnim prošnjam bojarjev in izjavil, da ostane na prestolu; ostalo je samo pri tem, da je delal pokoro in dajal bogata darila; kmalu nato pa so se usmrtitve znova pričele. Tako je obsodil po pričevanju Oderborna na smrt dva tisoč in tri sto ljudi, ker so izročili sovražnikom razne trdnjave, dasi se je sam Batori čudil njih junaštvu.

Ker je Ivan izgubljal svoje dežele drugo za drugo in so ga od vseh strani stiskali sovražniki in ker je videl notranji razpad carstva, je bil silno ranjen v svojem ponosu. To mučno čustvo se je kazalo tudi v njegovem vedenju in vnanosti. Zanimarjal se je v obleki, visoka postava se je upognila, oči so mu ugasnile, spodnja čeljust se mu je povesila kakor starcu; samo vpricho drugih se je naprezal, se siloma vzravnal in nezaupno gledal na svojo okolico, češ, ali kdo vidi, kako mu upada duh. V takih trenutkih je bil še strašnejši nego v dneh svoje veličine. Moskve še nikdar ni tlačila taka mora obupa in strahu.

V tem žalostnem času je prišla nepričakovana vest z daljnega vzhoda, razveselila vsa srca in splošno gorje izpremenila v radost.

Od daljnih bregov Kame so prišli v Moskvo imenitni kupci Strigunovi, sorodniki tistega trgovca, ki je ozdravil Godunova. Imeli so od carja podelilna pisma za neobljudene kraje permske dežele in so živeli tam kot vladajoči knezi, neodvisni od permskih namestnikov, s svojo upravo in s svojimi četami, pod edinim pogojem, da bodo branili meje pred divjimi sibirskimi narodi, našimi nedavnimi in nezanemljivimi podaniki. Ker jih je v njih lesenih trdnjavah neprestano ogražal han Kučun, so sklenili udariti čez Kameniti Pas in napasti sovražno deželo. Da bi se jim to podjetje bolje posrečilo, so se obrnili na nekatere razbojniške ali, kakor so se ti sami nazivali, kozaške atamane. ki so tisti čas s svojimi šajkami pustošili bregove Volge in Dona. Poglavitna med njimi sta bila Jermak Timofejevič in Ivan Kolco, ki je bil nekdanj obsojen na smrt, a se je na čudežen način rešil pred carskimi strelci in za dolgo časa izginil brez sledi. Ko sta prejela od Strogonovih darove in pismo, ki jih je vabilo k slavnemu in častnemu podjetju, sta Jermak in Kolco s tremi drugimi atamani razvila zastave na Volgi, zbrala iz drznih dobrovoljcev četo in se odzvala pozivu Strogonovih. Stiričdeset ladij je bilo takoj preskrbljenih z zalogami in orožjem in nevelika tolpa, pod poveljstvom Jermaka, je po službi božji odplula med veselim petjem navzgor po reki Čusovi proti divjim ural-skim goram. Povsod uničujoč sovražna plemena in prenašajoč ladje z reke na reko, so prišli do bregov Irliša, kjer so premagali in ujeli glavnega sibirskega vojvodo Mamekula ter zavzeli mesto Sibir na visokem in strmem bregu Irliša. Jermak pa ni bil zadovoljen s to pridobitvijo in je šel dalje; pokoril je vso zemljo od Oba in je v imenu Ivana Vasiljeviča, carja vse Rusije, prisilil premagane narode, da so poljubovali njegovo krvavo sabljo. Šele tedaj je obvestil o svojem uspehu Strogonove, obenem pa poslal svojega priljubljenega atamana Ivana Kolco v Moskvo, da se pokloni velikemu gosudarju in mu izroči novo carstvo.

S to veselo vestjo so prišli Strogonovi k carju, kmalu za njimi pa je prišlo tudi Jermakovo poslanstvo.

Veseloje v mestu je bilo nepopisno. Po vseh cerkvah so opravljali molitve, vsi zvonovi so zvonili kakor na slavni dan Kristusovega vstajenja. Car je bil zelo prijazen s Strogonovimi in je odredil slovesen sprejem Ivana Kolca.

V veliki kremlijski dvorani, obdan z vsem bleskom carske slave, je sedel Ivan Vasiljevič na prestolu v Monomahovem pokrivalu, v zlati halji, okrašeni s podobami in dragimi kamni. Na njegovi desni strani je stal carjevič Fedor, na levi — Boris Godunov. Okrog prestola in vrat so bili nameščeni paži v belih atlasastih, s srebrom prešitih kaftanih, z vzorkovanimi sekiricami na ramah. Vsa dvorana je bila polna knezov in bojarjev.

Vest, ki so jo prinesli Strogonovi, je Ivanu poživila duha; zato ni gledal več tako mračno in na njegovih ustnih se je celo pojavil smehljaj, kadar se je obrnil h Godunovu s kako opombo. Obraz pa se mu je silno postaral, gube so postale globokejšje, na glavi mu je ostalo malo las, brada pa mu je popolnoma izpadla.

Boris Godunov se je zadnja leta hitro dvigal. Postal je svak carjeviča Fedora, s katerim se je poročila njegova sestra Irena, in je imel sedaj važno dostojanstvo konjušnega bojarja. Pravilo so tudi, da je car Ivan Vasiljevič, želeč pokazati, kako sta Godunov in snaha bližja njegovemu srcu, nekoč dvignil tri prste in rekel, dotika jo se ju z roko:

"To je Fedor, to Irena, to Boris; in kakor bi bilo za mojo roko bolešno, če bi ji odsekali kateregakoli teh prstov, tako bi bilo težko mojemu srcu, ako bi izgubilo kateregakoli izmed mojih ljubljnih otrok."

Ta nenavadna milost ni napravila Godunova niti ošabnega niti visokomernega. Bil je kakor prej skromen, z vsakomer prijazen, vzdržljiv v besedah, le njegovo vedenje je postalo še bolj umerjeno in mirno važno, kar se je skladalo z njegovim visokim dostojanstvom.

Vendar Godunov takega vpliva in takih časti ni dosegel brez škode za svoje pravno dostojanstvo. Njegovemu spretnemu značaju se ni vedno posrečilo, da bi se izogibal poslov, ki jih njegova vest ni odobrvala. Videl je v Maljuti silno močnega nasprotnika in je izgubil upanje, da bi ga ponižal v Ivanovih očeh; zato je sklenil z njim tesno prijateljstvo, in da bi krepkeje združil medsebojne koristi, se je oženil z njegovo hčerjo. Dvajset let, ki jih je preživel ob prestolu takega carja, kot je bil Ivan Grozni, ni moglo poteči brez sledu za Borisa Fedoroviča, in tako se je v njem že zgodil tisti žalostni prevrat, ki je po mnenju sodobnikov izpremenil v zločinca človeka, ki je bil obdarjen z najvišjimi lastnostmi.

Pri pogledu na carjeviča Fedora se človek ni mogel ubraniti misli, da so slabe te roke, ki so imele po Ivanovi smrti prevzeti državo. Niti najmanjše poteze ne umestne ne duševne sile ni izražal njegov dobrodušni, a mrtvi obraz. Bil je že dve leti oženjen, a izraz njegovega obraza je ostal otroški kakor je bil. Bil je majhne rasti, slabotnega telesa, v obraz bled in zabuhel. Razen tega se je neprestano smehljaj in je gledal plašno in prestrašeno. Ni se govorilo zama, da je car, žalujoč za starejšim sinom, včasih rekel Fedoru: "Ti bi bil moral priti na svet za mežnarja, Fejda, ne pa za carjeviča!"

"A Bog je milostljiv," je pomislil marsikdo; "res da je carjevič slab, a sreča, da se ni vrzel niti po očetu niti po starejšem bratu! Pomagal mu bo pa tako njegov svak Boris Fedorovič. Ta ne bo pustil, da bi država propadla!"

"Amerikanski Slovenc" je vez, ki povezuje vse Slovence po Ameriki med seboj.

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921.

Inkorporirana 12. oktobra 1923.

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1944:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place
Podpredsednik: Frank Puklavec, 1930 W. 21st Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1940 W. 22nd Place.
Zapisnikar: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street.
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Place.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 1940 W. 21st Place.
Porotni odbor: Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Osolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1858 W. Cermak Road.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.
Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenc".
Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecih od maja do oktobra, in vsako prvo nedeljo od novembra do aprila, v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.
Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Pri Družbi se lahko zavarujete proti bolezni in smrti za samo en dolar mesečine. To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Slovence v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo.
Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo 2. aprila točno ob pol dveh popoldan, v cerkveni dvorani Sv. Stefana. Vabljeni ste, da se gotovo vdeležite.

Bolniki ste prošeni, da vrnete vaše zdravniška spričevala gotovo že v soboto.

Člani, ki ste zaostali z vašimi prispevki ste prošeni, da gotovo poravnate vaš dolg brez posebnega opomina. Kajti posebni opomini stanejo denar in časa, katerega ni veliko v sedanjih časih.

Ali ste že pridobili novega člana za našo Družbo?

Z sobratiskim pozdravom,

JOS. J. KOBAL, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o nenadni smrti naše preljubljene in nikdar pozabljenega matere

FRANCES STAJNKO

ki je preminila dne 7. marca 1944 zvečer. Na potu k sv. misli-jonu v cerkev sv. Stefana ji je prišlo slabo. Previdena s sv. zakramenti je po par urah izdihnila svojo blago dušo ter se ločila iz te solzne doline od svojih sedaj žalujočih, ter odšla k Bogu po večno plačilo.

Pokojna je bila rojena na Muri pri Ljutomeru na Sp. Štajerskem, kjer kapuči več sorodnikov.

Pokopana je bila dne 11. marca iz cerkve sv. Stefana na pokopališču sv. Jozeфа v River Grove, Ill.

Dolžnost nas veže, da se zahvalimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izražane sočaje in tolažilne besede ob uri naše žalosti.

Hvala g. župniku Rev. Edwardu Gabrenji in ostalim našim gospodom duhovnikom kakor tudi častitim očetom frančiškonom in Lemonia za darovane pogrebne sv. maše in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Priročna hvala vsem, ki so darovali tako veliko število sv. maš, ter vsem, ki so darovali vence in cvetlice, ter jo prišli kropiti in moliti za pokoj njene duše.

Nadalje prav lepa hvala vsem društvom, h katerim je pokojnica spadala in sicer dr. 3. reda sv. Frančiška, dr. Žena in Mater, dr. sv. Terezije št. 16 DSD ter Podpornemu dr. sv. Mohorja, za sv. maše, vence in molitve ob krsti pokojne in v cerkvi, ter za spremstvo na pokopališče.

Posebna hvala našemu slovenskemu pogrebniku Mr. Louis Zefranu za tako lepo urejen pogreb.

Še enkrat vsem in vsakemu posebej prav priročna hvala.

Vi pa, draga mati, počivajte v miru in molite za nas pri Bogu. Tudi mi se Vas bomo vedno spominjali, dokler se spet ne snidem nad zvezdami.

Žalujoci ostali:

MRS. MARY SALAY, MRS. JOSEPHINE FARKAS, hčeri; FRANK STAJNKO, sin; Mrs. MARY BROWN, STEVE SALAY JR., FRANKIE SALAY, ANTHONY FARKAS, JR., JOHNNY FARKAS, MARGARET ANN FARKAS in FRANK STAJNKO, vnuki in vnukinje; STEVE SALAY, SR., zet.

Chicago, Ill., 27. marca 1944.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., -:- Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

CVETNI IN VELIKI TEDEN

V BARCELONI NA ŠPANSKEM

Velikonočni čas odkrije v Španiji globoko z življenjem povezano vernost, starodavne sege in navade. Praznovanje cerkvenih praznikov španskega ljudstvu ni le izraz vere, ampak tudi narodnega življenja. Za velike praznike se Španci vneto pripravljajo. Posebno velja to za veliki petek, ki je Špancem največji praznik. Uvod v veliki teden pa je cvetna nedelja.

V deželi palm pač ne delajo butar iz leskovih šib in bršljanov ter brinja, saj imajo palme. V Barceloni jih prodajajo na cvetno soboto na široki promeniadi sredi zelenih platan. To je semenj za palme. Na cvetno soboto popoldne začno ljudje iz vseh delov mesta vreti na ta semenj. Izmed morja človeških glav se dvigajo široki in visoki palmovi listi, ki pa niso zeleni in sveži, marveč suhi in rumenasti. V dolgih vrstah stoje prodajalci in prodajajo palmove liste.

Nasproti njim pa drugi prodajajo nekaj drugačnega: namreč čudne, silno umetelne šopke vseh velikosti. Ti šopki so narejeni iz suhih, obledelih in rumenkastih palmovih listov. Čedna španska dekleta ti ponujajo te šopke. Ko kramljas z dekleti, občuduješ čudovite oblike teh šopkov, ki so na zunaj podobni stiliziranim oljarnim šopkom. Ti šopki so sestavljeni iz premnogh zvezd, cvetličnih cvetov, verižic itd. Vse te oblike pa so kar umetniško narejene iz posušenih palmovih listov. Z nekakim umetniškim ponosom zatrjujejo ta zala dekleta, da so vse same naredile. Ta dela spadajo res k španski domači obrti. Premnogo krajev izdeluje take šopke za cvetno nedeljo. Vsako leto pa si izmislijo kaj novega, da šopki nikdar niso podobni lanskim. Človek občudovaje stopa med temi nenavadnimi palmovimi šopki, katere pa kupujejo le ženske. Šame žene in dekleta se gnetejo tu, možaka ne vidiš na tej strani.

Pač pa moški kupujejo na drugi strani cele palmove liste, kateri so okrašeni s svileno pentljo. Tu si zbirajo svoje večje očetje in sinovi. Celo eno ped visoki španski frkovec ponosno nese domov visok palmov list in se trudi, da bi on in njegov visoki list ne izgubila ravnotežja. Prav kakor so to delali slovenski otroci v starem kraju z butarami!

Na cvetno nedeljo zjutraj se cel palmov gozd pomika po svetlih barcelonskih cestah. Vse hiti v cerkve, v katerih blagoslovljajo palme. Nekaj palm do velike noči postavijo na oltarje. Po veliki noči pa svetle palmove liste potaknejo v vpletejo skozi železne križe pri balkonih svojih stanovanj, kjer ostanejo do prihodnje velike noči. Lepe in umetniško izdelane šopke pa gošpodinje spravijo v lepe vaze, kjer ostanejo, dokler prihodnje cvetno nedeljo ne pridejo novi.

Takoj po cvetni nedelji se pri cerkvah začne velike procesije. Bratovštine nosijo v procesijah starinske, a zelo dragocene kipe Kristusa in Marije ter v sprevodu, resno prepevajo. V cerkvah pa začno rokodelci s klavirji in žagami na vso moč razbijati. Človek, ki kot tujec pride v Barcelono, se ves začuden vpraša, kaj to pomeni. Ko stopiš v cerkev, vidiš, da so tesarji pred velikim oltarjem naredili visok lesen oder ter da jim pri tem delu vneto pomagajo tudi samostanski bratje. "Pazienza — potrpljenje! Na veliki četrti tek bo vse narejeno!" In tudi se.

Na veliki četrti popoldne se vse prebivalstvo Barcelone, v črnih prazničnih oblekah, ženske z visokimi glayniki v kitah in s pajčolanom čez glavo, zbere v mestu, kjer je največ lepih in starih cerkva. Še pred nekaj leti je v Barceloni bila ta navada, da so od velikega četrtka popoldne do velikega petka popoldne, torej celih 24 ur v mestu ustavili vlak, vozni promet. Niti tramvaj, niti avtomobili, niti avtobusi niso smeli voziti. Izjema so bili le vozovi za živila in za prevažanje bolnikov. Vse mesto je tedaj že slovesno in praznično počivalo, kakor se spodobi za največje praznike.

Mesto, ki ima milijon prebivalcev, je odložilo vso vsakdanjost in je strogo varovalo pravico katoliških vernikov med tem časom.

Ko stopiš sredi človeške gneče iz svetlega in solnčnega dne v notranjost cerkve, obstaneš ves prevzet, očaran in oslepljen, kakor otrok pred razsvetljenim božičnim drevescem. Vsa notranjščina cerkve z vso neštevilno množico ljudstva kar izgine v popolni temi. Toda iz te teme se posveti pred oltarjem čudna slika, sestavljena iz gorečih sveč, ki segajo do cerkvenega stropa. Oči se morajo šele navaditi na ta očarljivi pogled, da spoznajo in zajamejo vse posameznosti. V vseh cerkvah stoje pred oltarjem ti razsvetljeni "monumenti" (Španci imenujejo to "monumentos"). Neštete, velike in majhne, svče delajo čudovite slike. Od teh slik, katere delajo goreče sveče pred oltarjem, se vlečejo potem robovi gorečih sveč po vsej cerkvi ter tako ustvarjajo vsestransko svetlobno skladnost. Pred "monumenti" leže križi, na katerih je razpet križani Bog. Ljudstvo poklekaje pred te križe in poljublja petere rane Jezusove. Španci imajo navado, da vsaj na veliki četrti obiščejo pet cerkva (najbrž v spomin peterim ranam Kristusovim). In tam se vijejo človeške procesije od cerkve do cerkve. V vsaki cerkvi pa je "monument" drugače narejen, ima drugo lepoto in je vreden novega občudovanja.

Na veliki petek med 5 in 6 zjutraj je zadnja procesija, ki predstavlja Jezusov križev pot. Slovesno cerkveno opravilo je na veliki petek od 10 popoldne in sklens slovesnosti teh dveh dni.

Na veliki petek popoldne pred cerkvenimi vrati prodajajo rožmarin in sivko. Za oltarje so napredaj tudi klavirja s katerimi potem otroci na veliko soboto dopoldne ob 10, ko zvonovi zazvone k vstajanju, neusmiljeno razbijajo po vseh cestah. Velikonočne procesije so že veliko soboto dopoldne. Z veliko soboto, katero Španci imenujejo "sábado de gloria", je konec velikonočnih praznikov.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI!